

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egész évre 10 11 — kr.
Félévre 5 " — "
Negyedévre 2 " 50 "
Egy hónapra 1 " — "

Egyes szám ára 4 kr.

Felelős szerkesztő: **KOHÁNYI GYULA.**
Főmunkatárs: **IFJ. MÓRÍZ PÁL.**
Kiadók: **HOFFMANN és TÁRSA.**

Hirdetési díj:
Négy hasznos petit sorért 5 kr. Nagyobb tájfélnál a többi szerkesztésük a kiadó által megadott árak szerint jutányos arányban vételnek fel. Helyesdőlésük külön bejegyzésért 30 kr.

Mi és az osztrákok.

Írta: **Hentaller Lajos.**

I.

Sajátságos náció vagyunk mi magyarok.

Ha nemzetünk sajátosságai között kutatunk, a barátság egy különös szenyfoltjára akadunk. Ez a szenyfolt nem más, mint az, hogy amikor polgártársaink a kormány működése s kormányfőink kormányzási fényei ellen panaszkodnak, sohasem mint magyarok panaszkodnak, hanem mint emberek.

Polgártársaink szidkoznak a tulajdonosra csigázott adók, zugolódni az adókövetés és adóbehajtás ellen, de azért a polgártársak tulnyomó nagy, azaz hivatalos többsége, eddig meg volt elégedve a közönséges rendszerrel, melynek pedig az adó, az adókövetés és adóbehajtás csak egyik, jelentéktelenebb hibája.

Polgártársaink szidják az adóvégrehajtót és tömjéneznek annak a kormánynak, melynek parancsából az adóvégrehajtó az ekeszarvát kiveszi kezükből s utolsó betevő falatjukat kieszi szájukból.

Polgártársainkban néha felbuzdul a magyar-miskaság és szidják a kormányt, de térdei-fejüket hajtják a bécsi Burg és Ausztria előtt, pedig ezeknek érdekében veszi ki a magyar kormány parancsából a magyar adóvégrehajtót a polgár kezéből az ekeszarvát, ezek javára eszi ki szájából az utolsó falat kenyeret. A barbárság e különös szenyfoltja, a semmivel sem törődés s tipikus patópálmusa az oka annak, hogy nálunk még akkor is mozdulatlan a föld, amidőn máshol már földindulás van.

Pedig egy nemzet élete, Ossián szerint, olyan, mint a vadász álma, ki verőfényes napon alszik el és zivatarban ébred.

Ha az osztrák viszonyokat megfigyeljük, határozottan állíthatjuk, hogy nincs sem nálunk, sem Ausztriában olyan politikai időjós, aki a mából a holnapot képes lenne megjövendölni.

Avagy álljon elő az az államférfi, lépjen a közélet porondjára az a diplomata, a ki elmeri mondani, hogy fényével állt azért, a mit a holnapi nap hozni fog.

Ilyen ember nincs sem a Lajthán innen, sem a Lajthán túl.

Csak is egy bizonyos! És ez az, hogy az önkényuralom ama zagyalókában, a mit Ausztria-Magyarországnak neveznek, beállott az a stádium, a mire az orvosi konsilium, ha beteget ilyen

állapotban talál, azt szokta mondani: Ez az agónia, a végfelbomlás kezdete.

S ép ezért, nagyon is lehetséges, hogy nálunk és Ausztriában a holnap már olyan eszméket vet felszínre, melyeket ma meg a legvérmesebb képzelettel sem remélhetünk.

De viszont meglehet az is, hogy holnap már az anarkia üti fel a fejét. Az az anarkia, mely mögött az önkény áll, fején zöldtollas tábornoki kalappal s kezében a káplárpálczával, mint a hatalom jogarával.

Ettől kell a hazát megőrizni, ezt a keserű poharat kell a nemzet ajkától elhárítani úgy azoknak a tényleges politikusoknak és államférfiaknak, kik a hatalom háta mögött ülnek, valamint azoknak, kik velük egy közjogi alapon állanak, de a jelenlegi kormánnyal szemben ellenzékeket képeznek, mint nekünk is, a kik a 67-iki kiegyezést annak létrejötté óta károsnak, veszélyesnek tartjuk Magyarországra nézve.

Az én szerény nézetem szerint a köztünk és Ausztria között levő politikai és közgazdasági kiegyezés hazánkat arra a színvonalra süllyeszti, a melyre az angolok nyomták le a múlt század második felében az amerikai gyarmatokat.

Hazánknak az osztrák vámok miatt konkurrencziát csinál az orosz, amerikai és román gabona.

Lisztünket az osztrákok kikergetik piaczaikról.

Serlés-kereskedelmünket a Szerbiával kötött szerződésekkkel megölték évtizedekre.

Marhakivitelünknek gátat vetnek már a határon. Bécsbe be sem eresztik. Én mit látunk, mit észlelünk ezzel szemben?

Nyukunkra hozzák a bécsi huszonhét krajczáros rongy portékákat vámmentesen. És mi kénytelenek vagyunk a bécsi rongyot és cseh üveget méregdrágán megvásárolni, mert az angol és francia iparosok a vám által ki vannak szorítva piaczaikról.

Nem szabad külföldről semmit sem vásárolni, mert ha az osztrák el nem adja portékáját, éhen vész, Ebből látható, hogy mennyire igaza van azoknak, a kik azt állítják, hogy Ausztria-Magyarország is elérkezett arra a kerettra, a melyen nemcsak a Lajthán től élő népek zagyalókból összetakolt Ausztriának van joga ellene szegülnie a gyenge, makacs és ennek dacára tehetetlen hatalomnak, hanem nekünk magyaroknak is talpra kell állanunk.

Talpra! és meg kell mutatni, ma-

gyarok akarunk-e tovább is maradni, vagy a mostani paralytikus hülyeséggel hajtjuk önkényt fejünket a nyomor, szolgaság és gyalázat jármába?

BELFÖLD.

Március tizenötödikének megünneplése. Kossuth Ferencz tudvalevőleg pártja megbízásából a képviselőházban indítványt terjesztett elő, hogy az 1848-iki márcziusi események ötvenedik évfordulója az egész országban nagy fényvel ünnepléssé legyen meg. Báró Bánffy Dezső miniszterelnök javaslata azonban Kossuth ezen indítványától elállott, mert a kormánynak amugy is szándéka volt, hogy e történelmi nevezetességű korszak méltó megünneplésére a szükséges intézkedéseket megtenni. Miután a kormány e szándékáról ez ideig semmi sem jutott nyilvánosságra s tudvalevőleg intézkedés sem történt az ügyben, a képviselőház legelső ülésének egyikén interpellációt fognak a miniszterelnökhöz intézni. A függetlenségi párt nézete szerint az interpelláció már azért is szükséges, mert az idő sokkal előrehaladottabb semmint már az egész országra terjedő fényes ünnepeket lehessen rendezni. A párt kívánsága ugyanis az, hogy ezek az ünnepek országos nemzeti ünnep jellegével bírjanak.

Ottó kir. herceg Prágában. Az istenben boldogult Rudolf trónörökösnek, mikor nagykorúvá lett, Prágát jelölték ki állandó tartózkodási helyül. Amde a csehek még akkor is oly németellenes politikát űztek és annyi osztrák koponyát vertek be, hogy a trónörökösnek a napirenden levő botrányok elől menekülnie kellett. Az egész főhercegi udvar tehát egyik szép napon felpakolt és ott hagyta a cseheket. Most azt a hírt kapjuk, hogy a sokak által preumtiv trónörökösnek tartott Ottó főherceget Prágába érkezett. Hosszabb ideig marad ott, hogy a cseh közigazgatási viszonyokat tanulmányozza. Ha az uralkodó ház Ottó főherceget a csehek közt jelenleg jelenleg folyó politikai és nemzetiségi forrongások csillapítására küldötte Prágába, e dologhoz semmi közünk; de ha egy jövőbeli uralkodó tanulmányozására nézve történik ez a kiküldetés: akkor lehetetlen meg nem ütközni e tény felett. Epen Csehország közigazgatása érdekli a fenséges urat! Hiszen a csehek már századok óta eladták alkotmányukat egy kis hitvány, mulandó földi jóért, miképpen Eszau eladta elsőszülötti jogát a tál lencséért. Alkotmányukkal nem törődtek semmit s a bécsi kegy sükközése mellett megtagadták még legitim jogaikat is. Csak most a nagy szláv álmodozások közt jut eszükbe, hogy bolondot csináltak magukból és jó lenne az osztrákot rákényszeríteni a cseh királyság visszaállítására. Ide megy tehát ott a kir. herceg tanulmányozni. Magyarország e tekintetben semmi figyelmet nem érdemel? Idegen status férfiak hazánkat jelölik meg a monarkia súlypontjául, de az osztrák gyűlölet ezt nem látja be. Ezeréves nemzet vagyunk; századokon át véres harcok közt fenntartott ősi alkotmányunk fénye előtt a külföldi tisztelettel hajol meg. Csak az osztrák vakság nem látja a magyar alkotmány erejét és a trónok legbiztosabb támaszát. Mindezeknél fogva Magyarországnak politikai és közjogi állásának sulya a birodalomban mondhatni

egyedül. Ugy hisszük, hogy nagyon nagyon későn fogják Magyarországot nagy jelentőségű felismerni Bécsben. És ez lesz az osztrákok legkésőbb kiábrándulása.

Fiume. Gyakran megtörténik, hogy kisebb jelentőségű dolgok nagyhordejű kérdésekké nőnek ki magukat, amelyek korszakos jelentőségű megoldást nyerne. Így nőtte ki magát az ugynevezett elkeresztelési rendeletből a polgári házasság és polgári anyakönyvvezetés s úgy látszik most Fiumének a sajtó-birosági illetékesség ügyében felmerült sérelme szőnyegre hozza s talán megoldásra is juttatja a fiumei kérdést, vagyis Fiume közjogi viszonyának végleges rendezését. Ez valóban kívánatos is. Mert ha a sajtó-birosági illetékesség dolgában igazuk volna is a fiumeieknek; ahhoz aztán csakugyan fér szó, vajjon helyese az, hogy a Fiumében elkövetett sajtóvétség ügyében Budapesten üljenek törvényt olyan esküdtek, akik sem az ottani viszonyokat, sem az ottani lakosokat és az ottani nyelvet nem ismerik. Azt azonban lehetetlen eltűrni, hogy ha Fiume valamilyen sérelmet lát, akkor felmondja a magyar törvényekkel szemben az engedelmességet, sőt rögtön Horvát országgal kaczerkodik. Ez annál súlyosabb doloz, mert Horvát országot Magyarországgal szemben ki játszani hazafiatlanság, hiszen Horvátország is a magyar államhoz kapcsolt rész. A fiumei kérdés tehát megvan s most már megoldásra vár. A megoldás pedig nem lehet más, mint-hogy a magyar tengerpart szorosabbra fűzések Szent István koronájához, mert államot az államban nem szabad törni.

B a n f f y miniszterelnök, aki pénteken este érkezett Budaestre, szombaton délelőtt hosszabb kihallgatáson fogadta G a a l Tibor miniszteri tanácsost a jelenlegi fiumei kormányzó-helyettes. — A fiumei kormányzó helyettes most a miniszterelnökkel és az illetékes fórumokkal értekezvén, — már haza utazott, hogy rendet csináljon a kikötővárosban.

A budgetjavaslat. A Pol. Corr. jelentése szerint a budgetjavaslat előkészítési tervezete meg egészen kezdetleges stadiumban van. Eddig csak a honvedelmi miniszterium költségvetése kész. A többi miniszter csak szabadságidejének lejártá s a fővárosba való visszatérése után fogja a miniszteriumának költségvetését egybeállítani. Az egész budgetjavaslat öt vagy hat hét múlva lesz egybeállítva. Ezzel ellentétben ugyancsak a Pol. Corr. már néhány héttel ezelőtt azt jelentette Budaestról, hogy az egyes miniszteriumok már teljesen összeállították költségvetésüket, sőt azt is tudta, hogy melyik miniszterium milyen indokolással állított be az eddiginél nagyobb összeget költségvetésébe. Vajjon melyik értesülése helyes a Pol. Corr.-nak, a mostani-e, vagy az előbbi?

Törvény a betegpótlási költségekről. E kérdésről, melynek rendezése úgy a fővárost, mint az összes törvényhatóságokat oly annyira és némelykor oly súlyosan érinti, a belügyminiszteriumban, mint értesülünk, törvényjavaslat készült el. A törvényjavaslat, ha nem is akarja az ügy államotitását, mégis oda irányul, hogy egy központi állami pénztár egységesen kezelje a betegpótlási ügy pénzügyi részét az egész országra nézve. Ez a megoldás igen sok faradtágtól és kellemetlenségtől szabadítaná meg a törvényhatóságokat. Hogy mikor kerül a törvényjavaslat a képviselőház elé, az a parlamenti viszonyok alakulásától függ. Mindenestre kívánatos volna, hogy e valóban közhasznú terv minél rövidebb időn megvalósítható legyen.

Eltussolt Magyarország. A német császárnak a tatai hadgyakorlatok alkalmával nem lesz módja meggyőződni arról, hogy Magyarország Ausztriától független állam. Mert Magyarországot egyszerűen elfogják tisztolni és pedig úgy, hogy egy szál küldöttséget sem bocsájtanak majd a király elé. A kormányt egyesgyedül Fejerváry Géza tábornok fogja képviselni, de az sem miniszteri minőségben lesz jelen a hadgyakorlatoknál, hanem mint tábornok, mint katona. Sajnálatos, hogy a kormány az ilyen eltussolásba hallgatag beleegyezik.

A szerb egyházi kongresszus. Az elnapolt görög-keleti szerb egyházi kongresszus újbóli egybehívására — mint már jelentettük — a miniszterelnök a legközelebbi napokon értekezletet akar tartani a miniszterelnökségben. Erre az értekezletre meg vannak hívva Baró Zsvkovic, Vucetics és Mihajlovics szerb vezérek a különböző szerb pártok képviselőiben. Ugy értesülünk, hogy ennek a konferenciának sem lesz a kívánt eredménye, mivel a szerb pártok szigorúan követelik, hogy a szerb egyházi szervezetet minden más kérdés előtt kell a kongresszusnak elintézni és abban a kormány beleavatkozását nem tűrik.

Elnapolt tartománygyűlés. A horvát tartománygyűlést szombaton váratlanul elnapolták. Okot szolgáltatott erre az ellenzéknek harcias magatartása és hajlandósága az obstrukcióra. Ma harmadszori olvasásban elfogadták a följáratit javaslatot és megválasztották azt a negyven embert, kit a magyar képviselőházban küldenek, továbbá azt a három tagot, a kiknek s törvény a főrendiházban biztosít helyet.

A vidéki színészet rendezése.

— Saját tudósítónktól. —

— A kormány javaslata. —

Debreczen, szept. 6.

A vidéki színészet rendezése végre megvalósulásához közeledik. Már több ízben megemlítettük, hogy a belügyminiszterium e kérdéssel foglalkoznak, most azonban előtűnik fekszik a kész javaslat, a mely szerint az ügyet kormányrendelettel szabályozni akarják. E szerint a vidéki színészetre a belügyminiszter fog felügyelni kinevezett közege (felügyelő) által.

A színigazgatói engedélyt a belügyminiszter fogja megadni oly egyéneknek, kik elegendő anyagi erővel és szellemi képességgel rendelkeznek. — Az engedélyek megadásánál a belügyminiszter az Országos-Magyar-Színészet-Egyesületet fogja meghallgatni. Ez az egyesület egyáltalában afféle véleményezési joggal fog birni, alapszabályait azonban a viszonyok változása folytán újból meg kell állapítani. — Színigazgató csak az lehet ki az egyesületnek tagja. — A színigazgatói engedélyek kettőfélek lesznek, még pedig egy a nagyobb művészi igényeknek kielégítésére alkalmas színigazgató szervezésére a működési helyek megjelölésével, másik, mely magasabb művészi érdekek szem előtt tartása nélkül kizárólag csak szórakoztatás céljából kisebb társulat szervezésére ad jogot a működési helyek megjelölése nélkül, azonban meghatározott területre. Ez a megkülönböztetés ugyan kissé obszkurus és valószínű hogy a kisebb társulatok alatt az orfeumokat értik. A nagyobb színigazgatóknál pedig 2000, a kisebb színigazgatóknál pedig 1000 forint kell az igazgatónak az Országos-Magyar-Színészet-Egyesületnél biztosítékképp letétbe helyezni. A javaslat a színigazgatókra nézve még a következőket tartalmazza:

• A színigazgatók úgy az anyagi, mint a szellemi vezetés tekintetében a belügyminiszterium közegének (felügyelő), valamint az országos magyar színészet-egyesület igazgató-tanácsának felügyelete és ellenőrzése alatt állanak.

• Színigazgató az engedélyben megállapított színigazgató szervezésére van kötelezve. A színigazgató csak oly színészeket szerződteshet, kik az országos magyar színészet-egyesületnek tagjai s az egyesület új tagjaira nézve kötelezőleg előírt gyakorlati (felvételi) vizsgát letették.

• Színigazgató társulatát egész éven át köteles fentartani, két hónapnál hosszabb szünetet nem tarthat.

• Szerződéséknél csak az országos magyar színészet-egyesület által elfogadott és kiadott minta használható.

• A színigazgató szerződött tagjai által fizetendő egyesületi tagdíjat és nyugdíjszálalékot azok illetményeiből az igazgató vonja le és küldi be az országos magyar színészet-egyesület pénztárába.

Színigazgató magát alávetni tartozik a helyhatóság különleges rendelkezéseinek.

• A színügyi bizottságok helyzete a következő lesz:

• Önálló színházzal bíró városokban és községekben színügyi bizottságok alakítandók.

• A helyhatóság hozzájárulásával a színigazgatók működési időtartamát ezen bizottság állapítja meg, három évről három évre kiírja a pályázatokat a színigazgatóval szerződést köt, felügyel a színigazgató működésére s felmerülő panaszok esetén a törvényhatóság útján a belügy miniszteriumhoz jelentést tesz.

• A bizottság jogosítva van úgy az ott működő színigazgató állami segélyben való részesítése ügyében, mint minden a színigazgatók működését általánosságban érdeklő kérdésekben a törvényhatóság útján a miniszteriumnak javaslatot tenni.

• Mindezekelő azonban sokkal fontosabb az állami segélyezés, melyet ilyen formán terveznek:

• A vidéki magyar színigazgatók a helyhatóság által nyújtandó segélyben kívül a rendelkezésére álló hitelösszeg korlátai közt állami segélyben részesíthetők.

• Az államszegély lehet állandó, vagy ideiglenes.

• A működési helyhez kötött államszegély összege az illető helyi színügyi bizottság és az országos magyar színészet-egyesület meghatározásával 3 évről 3 évre állapíttatik meg.

• Állandó segélyben részesíthetők a működési hely megállapítása nélkül oly színigazgatók, melyek a színművészetnek egy különben csak rendkívüli áldozatokat igénylő ágát gyakorolják.

• Időleges segély csak rendkívüli oly esetben adható, midőn valamely színigazgató önbánján kívül oly helyzetbe jut, hogy működését anyagi támogatás nélkül folytatni képtelen lenne.

• Az országos Magyar Színész Egyesület, — mint már említettük — a javaslat szerint új alapszabályokkal kellene ellátni. Az egyesület tagjai csak gyakorló színészek vagy színművelődéssel foglalkozók lehetnek. Ügyeit egy a belügyminiszterium által kinevezett egyen elnöke alatt egy 10 tagból álló igazgatótanács vezeti, melynek 1 tagját a miniszterium nevezi ki, 9 tagját pedig az egyesületi közgyűlés választja 3 év tartamára oly módon, hogy a tagsági helyek egyharmada minden évben választás alá kerül.

• A közgyűlésen az egyesületi tagok csak személyesen vehetnek részt. Közgyűlés csak a szünetidőben tartható.

• Az egyesület kezeli a vidéki magyar színészet nyugdíjintézetének alapját.

• Az egyesület hatásköréhez tartozik továbbá a belügyminiszternek véleményeket adni s határozni fog a színigazgatók és színigazgatói tagok között szerződésüktől kifolyólag felmerült vitás kérdésekben.

TARKA-ÉLET.

Melyik a jobb?

Atyám, sarjadnak újra
A kegyes gyilkosok,
Kiknek haragja nagy, mert
A föld mégis mozog.

Ebmódra szimatolnak:
»Hah, észre mit veszek!
Mindenfelé pokolbűz,
Szabadkőművesek.»

Czólogtatván a máglyát
Magasztalják megint,
Szabad gondolkozóknak
Szánván tengernyi kint.

Ha volna rá hatalmuk;
Meg is tennék bizony,
S vérben gázolna újra
A régi bűn, iszony!

Ki kedvesebb előtted?
Atyám, mondd meg magad.

Az-e, ki szájjal hirdet,
De kézzel megtagad?

Vagy annak adsz amott, tul,
Atyám, dicsőbb nevet,
Ki, szóval megtagad bár,
De tettekben — követ?

Sebestyén diák.

Egy légyott.

Szeretem a zöldet s mikor csak tehetem
sietek is ki a nagyerdőbe szívni a friss leve-
gőt, elmélázni, ábrándozni csendben, nyugá-
lomban. Most is az érzések hajtottak ki, oda-
kint az erdő csöndjében hallottam a távolból
a katonazene játékát. A mint a pille vonzatva
a lángtól annak bükkörébe, úgy én is von-
zatva a zene iránti előszeretettől. Siettem mi-
előbb közelebb jutni az erdő ama részére,
hol a zene szólott. Két pár volt egymás
mellett árnyékos fa alatt, az egyikén bájos
szép leányka ült, a másik üres volt, elfog-
laltam.

Hallgattuk a szép zenét s lelkesüléséből
látva az ő nagy zene szeretetét, beszédbe
elegyedtem vele. Egyszerű polgári leánykának
látszott, szép égő fekete szemekkel, piczi
piros ajakkal s lényén olyan valami elbájoló
volt, ami rögtön lebilincsel. S elmerültünk
a beszélgetésbe és ő elmondta hogy mennyire
kedveli a zenét, bár ő semmiféle hangszeren
nem játszik. S beszélgettünk, lényének ked-
vessége annyira elbájolt, hogy a rideg bácsi
mind hevesebben kezdett az arnyas fak sze-
relmet lehelő környezetében udvarolni. Kértem,
engedje meg, hogy viszont láthassam még, —
hogy azután még többször sűtkérezhessék
kedves szemek s sugarai, s ő egy kevés
vonakodás után adta beleegyezését a viszont
látásra és még az nap este 8 órára helyezte
kilátásba, hogy viszont látom őt, a lakásom-
hoz közel fekvő sétányon.

Elbucsuztam tőle s siettem teendőim
elvégzésével, hogy ott legyenek pont nyolcra
a kitűzött helyen.

Kéjes izgatottság remegtette meg elfáradt
szívemet és mintha melegebb volna a szív
kisugárzása, olyan furcsa ellágyulását szí-
vemnek s szinte meg hatott s a g á t
éreztem.

Egy légyott, egy szép pásztor óra . . .
susogó lombok, enyhe szellő s holdvilág mel-
lett. Élénk fantáziám oda képzelte s lelki fű-
leivel hallotta is a bus csalógan énekét. —
Türelmetlen voltam minden percében, az óram-
ra néztem (a fali órát gondolom) s izgatott
voltam mint az első légyottra siető diák
gyerek. A kedves olvasó elhíheti, hogy fontos
is volt ezen perc nekem, egy öregedő aggle-
gény egy szép 16 éves szende kis leánytól
légyottra kap s boldog, újra boldog perceket
tölthet a már oly ősmert és susogó arnyas
lombok között — kéz a kézben, áradó
szavak, szeretet, szerelem — örökké, csókok
özöne, egy piruló szép kis leány s mindez
nekem, az öregnek. Oh mily boldogság, mily
szerencse.

Legjobbban kitisztított kabátom vettem
fel, nyakkendőm csokra remekül hanyagon volt
köve s kalapom vizes kefével pucultam ki
és meg is borotválkoztam, hogy arcom ne
legyen száros és jól essen neki a c s ó k o-
l ó d z á s.

Új boldogság van a légyottra való ké-
szülődésben, oly kéjesen borzongató, hogy
elhatároztam, hogy ezután minél többször
fogom felvillanyoztatni öreg, fáradt tagjai-
mat ezen kéjes érzés s légyottra készülődés
által.

Végre készen voltam, még egy negyedóra
volt hátra a kitűzött időből s én már ro-
hantam. Az a korhadt valami — a szívem az
úgy döngötte az oldalomat, az érzések fojto-
gattak torkomat, rohantam, siettem. A kapunál
figyelmeztet nevetve a szobalányom, hogy
még rajtam van a bajusz kötöm s én ijedve
kapok hozzá s a házbellek kacajja közt va-
gyok kénytelen visszatérni szobámba. Még,
egy utolsó igazítás a bajuszon s én indulok
sietek, hisz s mar t ü r e l m e t l e n ü l
vár . . .

Egy perc múlva már a sétány homokja
ropogott léptem alatt, s a kijelölt helyen ott
fehérlött a szép idős nyári ruhája s midőn
fuldokolva a sietségtől repülnek karjaiba, látom
mint öleli őt forró keblére egy katona
zenész s ő bájos szemével oly odaadással
tekint a katonára és szép fűrészt fejt teljes
szerelemmel hajlja az erős vállakra és én . . .
a bokor tufelén kikenve-fenve állok megré-
mülten. Egy bokorban megszólal az a bizonyos
csalógan és énekel szerelemről, susognak a
lombok s a hold is feljön s mintha kacajna
és kacsintana.

Anti bácsi.

Ev. ref. presbiteri közgyűlés.

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen, szept. 6.

Tegnap délelőtt tartotta a debreczeni
ev. ref. egyház presbiteriuma kántorválasztó
közgyűlést, amelyen betöltötte b. e. id. Sz.
Nagy Károly örökét, úgy határozván, hogy
többet ér a jó hang a művészi hírnévnél. —
Mennyiben fog ez a döntés a nagy közönség-
ben s az egész országban megnyugvást ta-
lálni, s mennyiben fog városunk és az egyház
által a tudomány és művészet fejlesztésére
tett intézkedések alkotta hírnevünknek öreg-
bitésére szolgálni: arra nézve jóslásokba bo-
csátkozni nem akarunk; de lehetetlen elhall-
gatnunk azt a jogos várakozásunkat, amely-
lyel a megválasztott új kántor működése elé
mi is tekintünk s amely működés hivatva kell
hogy legyen a kisebbekkel szemben a presbi-
teri közgyűlés többségének igazságát meg-
erősíteni. Önmagunkat tagadtuk volna meg, ha
ezeket el nem mondjuk.

A közgyűlés másik tárgya a presbiter-
választások módjainak megállapítása, illetve
szorosan az akadémiai és felsőbb leányiskolai
tanári karnak a presbiteriumban leendő kép-
viselése volt. Ebben tekintetben a közgyű-
lés többsége az eddigi gyakorlat megszüntetését
rendelte el, mint a törvény szavainak meg-
nem felelőt. A mi nézetünk az, hogy a tegnap
hozott határozat helyes, mert törvényes, de a
törvény rendelkezései határozott felelősség
eredménye lévén, annak megváltoztatása, eset-
leges újabb magyarazása végett egyetemes ha-
tározatot kellene provokálni.

Az ülésről szóló részletes tudósításunk a
következő:

Elnökül K i s s Áron püspök az ülést
megnyitván, S i m o n f y Imre kir. tan. fő-
gondnok vette át, mint elnöktárs az ülés ve-
zetését. A főjegyző bemutatta az esperes kör-
levelét a szept. 20-án Szathmárt tartandó
egyházker. egyh. értekezletre képviselők kül-
dése tárgyában. A közgyűlés az elnökségen
kívül S z i n a y Gyula gazd. szakb. elnököt,
K o v á c s József ügyészt, N é m e t h y
Lajos és K i s s Albert lelkészeket bizza meg
képviseletével.

Ezután S z i l á g y i Imre ügyvéd,
ujjonnan választott községi bírósági tag tette
le a hivatalos esküt.

A tanárválasztó küldöttségbe póttagul K:
T ó t h Kálmán lelkész, a gazd. szakbizotti-
ságba r. tagokul P o l g á r i Sándort és
Z ó l d Jánost választottak.

Ekkor jött a legfontosabb tárgy: az ének-
vezéri állás betöltése. A próbaéneklések meg-
bírálására kiküldött bizottság jelenti, hogy a
12 pályázó közül 9-en jelentek meg, kik közül,
mivel olyan nem találkoztunk, aki úgy hang,
mint művészi s különösen orgonaművészi tudás
tekintetében kitűnt volna a többi közül, a bi-
zottság azon elvhez csatlakozott, mely a mű-
vészi képzettségét a hangnál előbbre teszi s
ennek megfelelően a közgyűlésnek B e k e
Antal h.-bőszörményi ev. ref. org. kántort
ajánlja; ha azonban a közgyűlés a hangot
becsülné többre, úgy jelenti, hogy e tekintetben

N a g y A n d r á s n.-szalontai kántoré az
elsőség. A főjegyző jelenti, hogy E c s e d i
István visszavonta kérvényét, Sz. N a g y K á-
roly pedig versenyen kívül pályázik.

L e n g y e l Imre anélkül, hogy vala-
kinek ajánlásába bocsátkoznék, eldönteni kéri,
Sz. N a g y K ároly pályázati jogosultságának
kérdését.

O z o r y István dr. a szakképzettség
elvt. magáéva teszi, ő tehát Sz. Nagy Károlyt
kandidálnak kéri tekinteni, mert az ő művészi
híre az ország határain túl terjed, ő hozzá a
többi pályázó nem is fogható. El kell tehát
dönteni ezt a kérdést a választás előtt, mert
ha ez reá nézve kedvezőtlenül dőlné el, ez
homályt vetne az egyházra, melynek Sz. Nagy
Károly atyja az egyháznak nagy alapítványt
hagyott s a hála nemes tulajdonság. Ő bete-
gen jött el ezeket elmondani.

Elnök kimondja a határozatot, hogy Sz.
N a g y K ároly pályázónak tekintendő, akire
szavazni lehet s felteszi a kérdést, elrendeli a
fűtkos szavazást.

Beadatott összesen 65 szavazat. Ebből
esett Nagy Andrásra 46, B e k e Antalra
12, Sz. N a g y K árolyra 6 szavazat, 1 sza-
vazatlap pedig üres volt.

E szerint tehát az ev. ref. egyház ének-
vezérévé a presbiterium szótöbbséggel Nagy
András nagyszalontai ev. ref. org. kántort
választotta. A választást a konszenzus ki-
kérése végett az espereshez terjesztik be.

M i t r o v i c s Gyula indítványozza,
hogy az összes pályázóknak fejezze ki a pres-
byterium elismerését.

S z. S z a b ó László indítványozza,
hogy a pályázók utiköltsege megtérítessék.

K o v á c s József ügyvéd indítványozza,
hogy a próbaéneklések megbírálására kikül-
dött bizottságnak köszönet nyilvánítsassék.

A közgyűlés mindhárom indítványt elfo-
gadja.

A presbiterválasztásra nézve kimondják,
hogy a főgondnokot 3 évre választják.

A presbyterium tagjait a mai lélek-zám
alapján fogják választani és pedig összesen
104-re egészítik ki a közgyűlési tagok számát
s a kilépők és elhaltakon kívül 8-at fognak
választani 12 évre, egy-egy negyedrészüket 3
évenként kisorsolhatván. Választási helyek a
régiek.

Döntés alá kerül a tanintézetek képvise-
letének kérdése. Erre nézve a főjegyző az ed-
digi gyakorlat fenntartását javasolja. Neveze-
tesen, hogy a tanítótestület válasszon 5 tagot,
a felsőbb leányiskolai tanári kar egyet, vala-
mint a főiskola jogi, theologiai, tanítóképző
és gymn. szaka egyet-egyet. E tekintetben a
javaslatot felülbíró küldöttség úgy döntött,
hogy a tanítótestület s a felsőbb leányiskola
képviseletét az elnök szavazatával elfogadta,
a gymnasiumét szintén, és pedig egyhangulag,
a főiskola többi tanszakait azonban 4 szóval 2
ellen elvetendőnek javasolta.

M á r k Endre és a főjegyző a mai
gyakorlat fenntartását kívánják. Az utóbbi
különösen melegen kel a főiskola akadémiai
és tanítóképző tanszakainak védelmére s azt
a törvény szelleméből magyarazza s arra fekteti
a súlyt, hogy ha a képviselők elvettették,
az könnyen az akadémia és tanítóképző ügyeibe
való beleszólás jogának elvesztésével járna
Ajánlja a mai gyakorlat fenntartását.

S z i n a y Gyula a törvényből azt mu-
tatja ki, hogy a theol. és jogakadémia s a
tanítóképezde tanári kara nincs jogosítva kép-
viselőket küldeni a presbyteriumba.

B a l o g h Ferencz szerint, ha szigo-
ruan a törvényre állunk, a debreczeni egyház-
nak több joga elesik, kéri tehát a tradíció
fenntartását.

K i s s Albert első alkalommal a kép-
viselők megadása mellett volt s most is amel-
lett van, de meggyőződése, hogy ez a kérdés
a főiskola és egyház közti jogviszonyra semmi
befolyással nincs. Felszólalásának tulajdonké-
peni célja az, hogy kimutassa, hogy ez a
kérdés nem a presbyterválasztással, hanem a
szervezeti szabállyal van kapcsolatban azért
ő indítványozza, hogy ez a kérdés a szerve-
zeti szabályzat tárgyalásáig vételessék le a na-
pirendről.

Kovács József ügyvéd a mostani tárgyalás mellett van, mert a behívó határozat nem jogerős s elintézése függőben van s ő felelőse meg, ezt a felelősi jogot ő kezeiből ki nem adja. A kérdés érdeméhez szólva kívánja, hogy ejtessék el úgy a felsőbb leányiskola, mint az akadémia tanári karának behívása, mert ne verjük félre a harangot olyan tüzért, amely még nem ég.

A főjegyző, Sz. Szabó László, Kola János Kertész János felszólalásai után a közgyűlés többsége a tanítói karnak 6 képviselőt szavaz meg, a leányiskola képviselőinek eltolása mellett, az akadémia és tanítóképző képviselői tekintetében K. S. Albert halasztási indítványát elveti s a tárgyalást felvevén a küldöttség javaslatával egyezően az akadémia és tanítóképző képviselőit a presbiteriumból kizárja.

Ezután még tudomásul vették a főiskola tanév megnyitó ünnepélyére történt meghívást s a városi tanács átiratát a főiskolai V. és VI. elemi osztályoknak a Barcsay féle házban történt elhelyezéséről.

Az iskolaszék jelenti, hogy 134 IV. elemi osztályú növendéket egyáltalán nem volt képes a meglévő osztályokban és tanerők keze alatt elhelyezni. Kéri ennélfogva, hogy a pacirta utcában éppen most elhagyott elemi iskolai tantermet bocsássa a presbiterium az iskolaszék rendelkezésére s adjon engedélyt egy segéd tanerőnek a terembe leendő beállítására s mivel ebben az egy teremben mind a 134 gyermek hosszú időn át el nem helyezhető, még egy másik tanteremről is kér gondoskodást ugyancsak egy másik segéd tanerőről is. Ez utóbbi céljára Nagy Karoly tanítónak a ok utcai lakását javasolja átalakítandónak, minek elfogadása esetén a most nevezett tanító részére lakbért kér utalványozni. A közgyűlés a tett javaslatokat elfogadja s ezek értelmében rendelkezik s mivel a Nagy Karoly lakása városi épület: annak átalakítása végett sürgősen megkeresi a városi tanácsot.

A felsőbb leányiskolai igazgató tanács jelenti, hogy a hirdett mennyiségű tantermet nem jelentkeztett: jelentkezett azonban három női pályázó. Az igazgató tanács ennélfogva a három pályázó közül Kónrad Terezt a leányiskola elemi osztályánál már alkalmazott tanítónőt bizte meg egy évre ideiglenesen a felsőbb leányiskolában a mennyiségű tantermet betanításával s az ő helyét ideiglenesen a folyó évre Kegyes Zsuzsanna szintén a fent tanszékre pályázott okl. tanítónővel töltötte be.

Ugyancsak a felsőbb leányiskola igazgató tanácsa jelenti, hogy a dr. Körös Endréné Zala Paula férjhez menetele, illetve lemondásával a felsőbb leányiskolában megüresedett tanítónői állást Dóczy Ilona okl. tanítónővel töltötte be.

A presbyteri közgyűlés mindezen intézkedéseket jóváhagyólag tudomásul vévén az idő előrehaladta miatt elnök az ülést $\frac{3}{4}$ 1 órakor bezárta.

Egy séta a szalmakalap kiállításban.

Debreczen, szept. 5.

Vasárnap reggel 9 órakor nyílt meg aszalmakon tanítónők tanfolyamának kalap kiállítása. A kiállítás egyáltalán a kalap fonás történetét vizsgálta rövid szavakban Eötvös K. Lajos tanfelügyelő és utána Király Ferencz orsz. képviselő, a ker. kamara titkára beszélt messzeható jelentőségéről ez elterjedő új háziiparok.

A kiállítást szép számú érdeklődő közönség tekintette meg. Dicsérrel kell megemlékeznünk ezen tanfolyamot vezető tanítónőről, Medgyesi Ilona kisasszonyról úgy szinte a tanítványnők szorgalmáról is. Mert valóságos meseszerű gyorsasággal sajátították el a szalmafonás és kötés művészetét. A lehető legjobb munkák vannak a kiállításban az asztalokon végig s oly ügyesen készítve, mintha azt nem is kezdők, de régi szakavatott munkás kezek csináltak volna.

Azon kedv és munka szeretet, amely a mostanig tanítványként működő tanítónőket jellemzi, biztató ezen háziipar jövőjére nézve. Mert valamint ők játszva tanulták meg a mulattató és mégis hasznos iprérát, akként fogják ők is tanítványaikat a szép dologra tanítani.

A szalmakalap fonás különben igen hálás foglalkozás a köznépnél jövedelmező voltánál fogva. Az uri körökben is azt hisszük hamar divatba fog jönni, éppen azért mert szórakoztató és a képelet és fantáziának tágtere van, újabbnál újabb mintákat és díszítményeket alkotni és állítani elő a lehető legolcsóbban.

Olaszország a szalmakalap fonás hazája itt egész néposztályok egyedüli jövedelmi forrása. Angolországban is gyártanak gyökér, forgács és lőszorból font kalapokat s éppen most az a fajta kalap divatos. De egyedül az olaszoknak képezte eddig főkenyérkeresetet ezen ipar.

Heuczdán és H. Nanáson már régebben meghonosították ezen ipart s remelhetőleg 5 év alatt az utóbbi idők gazdasági csapásaitól sújtott vidékeknek egyik fő jövedelmi forrása lesz a szalmakalap gyártás. Tekintve a tanfolyam rövid voltát az eredmény igen meglepő kezdve az egyszerű honi Henczdai és Nanási szalmán egész a kínai sás és gyökérig mindenféle nemű és minőségű szalmát láttunk itt ügyesen feldolgozva.

Az egyszerű paraszt szalmakalapnál honi szalma használatot fel a divatos uri szalma kalaphoz Schwaibler hozott tisztított szalmát adtak. A divatos női kalapok s a szalma és gyökér fonásnak egy-egy remekei. A kixai s az a csehországi iharfa gyaluforgács mint igen hálás, a díszítések alkalmazásának a rizs szalma csinosan fonva igen jól színezi a mintákat.

Ekezdve a szalmának elemi fonását az az a szalma szalagok fonásától fel mindenféle fonás volt a kiállításba látható. Itt esinos gyermek kalapok, emiás nagy árnyékos kerti kalapok, amoda pór nepek különféle szalma kalapok viseletei voltak fonva. Az egyik asztalon uri férfi kalapok voltak csoportosítva.

De a legnagyobb művészet a női kalapok divatos szalma és forgács mintáinak különösen fel. Laikus ember előtt szinte hihetetlen, hogy azazelt négy hettel mit sem tudó tanítvány fonhatta azt a díszes és a legelőkelőbb párisi divatüzletbe beálló szalmakalapot mihez a szalma és a forgács anyag értéke 18 kr s egy kalap két nap alatt ekeszűl s bolti ára 5 frt. Így lett eddig fizetve lehet, hogy ha Magyarországra ezen házi ipar meghonosul olcsóbb is lesz a női szalma kalap ára.

A szalma és forgács művészete a kézi munkát teljesen helyettesíti s reméljük hogy el is fogja nyomni. Gyönyörű szalag mintákat láttunk körül belől 8 minta sorozatot különféle stílusban. Romai és görög minták szebbnél szebben díszítve a rizs szalmával, szebbnél szebb asztal, szoba dísz tárgyak és csecsebecsek készíthetők a gyalu forgács és a szalma anyagból. Melyeknek fonása bár komplikáltak látszik egyszerű, igen kedves s könnyen elsajátható.

Igazán sajnós, hogy a kiállítás oly rövidesen véget ért, még mielőtt a közönség figyelme kellően fel lett volna hívva erre a tanulságos és sorakoztató kiállításra.

Jó volna ha az intézők örök a jövő vasán a napra kiállítást ténák a negyven napis szorgalmas tanulást ezen szép eredményét.

Kornhäuser Antal.

Ujdonságok.

* **A főjegyző szabadságán.** Komlósy Artur Debreczen sz. kir. város főjegyzője ma kezdte meg egy óra terjedő szabadságát s a ma déli vonattal Budapestre utazott.

* **János Zoltán sámsoni lelkész.** János Zoltán lapunk belmunkatársát — mint örömmel értesülünk — H. Sámson

közönség a tavaszon elhunyt Bészler Lajos helyére lelkeszévé választotta, még pedig több mint 20 pályázó közül 108 szavazattöbbséggel. Gratulálunk a sámsoniaknak, mert Janosiban épp oly erős kezű, mint kötelesség ismerő lelképástort nyertek, ki egyháznak gondját fogja viselni.

* **A magántanfolyam** Lapunk szeptember 2-iki számában adtunk hírt arról a tervről, hogy a középiskola I. és V. osztagából kimaradt ifjak számára a város néhány fiatal tanára magántanfolyamot nyit, ha megfelelő számú ifju jelentkezik. Ezt a számot 20-ban szabta meg a közlemény s örömmel jelentjük, hogy a terv már közel van a megvalósuláshoz, — amennyiben eddig nem kevesebb, — mint 12 tanuló jelentkezett, — egytől egyig az V. osztály számára. Mivel a tanfolyam csakis akkor nyitható meg, ha legalább 20 növendék jelentkezik s az idő nagyon előrehaladt, úgy hogy a bizonytalanság káros behatással lehet az ifjak jövőjére, felkérünk mindekit, kinek érdekében áll különösen a má jelentkeztet ifjak szüleit, hogy ismerőseik között terjesztse s annak kézzelfogható előnyeit feltárni sziveskedjenek, hogy a tanfolyam legkésőbb e hét végén megnyitható legyen.

* **Paaw György** H.-Szoboszól város állatorvosa tngnap meghalt, mint azt az alispáni hivatalnak sürgönyzik. Paaw 30 éve működik ezen alkalmazásában, a hova a közös hadseregből lépett át.

* **A világitó óra.** Már több ízben hallottunk arról a világitó óráról, melynek létesítésére néh Steinfeld Antal dugdag polgártársunk hagyományt tett végrendeletében. De úgy az óra rendeltetése, mint a hagyomány összegére nézve eltérők a vélemények és akár városi, akár egyházi uraktól töl kérdezősködtünk, mindenki másféleképen tudta a dolgot. Vegre sikerült egy olyan forrásra találnunk, mely magáról a végrendeletből meríti adatait. E szerint a nagylelkű hagyományozó 1893 szept. 9-én Budapesten kelt végrendelete 15-ik pontja szerint 1000 frt azaz egyezer forintot o. é. hagyományozott egy vilamos világitó órára, mely az ev reformátusok nagytemplomának háromszög alakú homlokzatára, az annak közepén levő nagy kerek nyílásban lesz felállítandó. Hogy ezen 1000 frtos alap kinek vagy melyik pénztárba lesz befizetendő, kié lesz a világitó óra, afelől nem birunk tudomással, — de az bizonyos, hogy ezen óra kérdése kizárólag megoldásra juttatja a toronyórák régen vajudó tulajdonjogi érzési és javittatási kérdését is. A néh Steinfeld Antal végrendeletünk végrehajtói a most elhunyt Steinfeld Mihályon kívül: Kövy Lajos, Winterberg Gyula dr. Freund Ágoston és Schwartz Ignác urak.

* **Hétfő virradóra.** Minden hétfőn reggel betört fejek, ablakok és elszakadt csengelyű zsinórok tudatják a közönséggel, hogy mi történt az éjjel a vasárnap éjjelén. Ott ödöng berugva a kapitányi hivatalos szobában most is három bernemissza ember és dadogva megegyeztetődik az éjjeli rendzavarás vádjá ellen, mert ők a világ legcsendesebb emberei mondják csak a dozó hangon még bortelettam, tekintetes kapitány ur mondja köztük a barna színéről cigányt sejtető deliquent sóhajtván. Igen mert pálinkától rugtatok be disznók, mondja bosszusan a kapitány hát isen csak adtak volna bort aszirt a pénzért anyit mint pálinkát hát bizony mi azt ittunk volna. A rendőrség kitiltotta a város területéről valamennyit.

* **A vigyázatlanság áldozata.** E hó 4-én délelőtt 10—11 óra között a köteles utcán lakó Boros Gábor felesége vigyázatlansága következtében gyermeke a kis 2 éves Erzsike a mosáshoz kizsített záros szódát ami feloldott állapotban volt egy üvegben a küszöbre téve, felhajotta. Az iszonyu kiabálás és lárma kizsaladó anya kétségbeesve

vette észre a szerencsétlenséget, gyermekét ölébe kapva rögtön a kórházba sietett, hol mindenféle képpen igyekeztek a kis leányka mindenféle kényelmeit enyhíteni és őt az életnek legnagyobb veszélyéből megmenteni, de minden igyekezett hiába való volt a kis gyermek tegnap este jékszenvedett. A vizsgálatot a rendőrség megindította.

*** Eltolonczolt csavargó.** Lejáró Albert lakás nélkül csavargott, míg a rendőrség a gyanus individuumot el nem fogta és a rendőrségre nem kísérte hol is a városból kitolonczoltaásra ítéltetett.

*** A borfogyasztás bejelentése.** Minden termelőik kik saját szükségleteik fedezésére kívánnak bort tartani s ezt a megadóztatás alól kivonni akarják, tartoznak a kerületi kapitányságnál bejelenteni. A bejelentések minden ker. kapitányságnál el fogadtatnak.

*** Körözések.** A nagyenyedi rendőrség megkereste a főkapitányságot, hogy Moczni Jánost, ki ott nagyobb lopást követett el, valószínűleg erre vette útját, köröztesse és ha lehet, fogja. A l. m. a. s. Miklóst szintén előleg sikkasztásért körözetik.

*** A legnagyobb magyar pártfogoltja.** Aparadi füro mellett Recskén, mint nekünk írják egy országszerte ismert, szerzetreméltó, derek francia öreg ur halt meg, Rayé Lajos, kit a negyvenes évek elején a legnagyobb magyar, gróf Széchenyi István hozott be magával Franciaországból. Rayé mint nyelvmester, haláláig a legelsőrangú volt. Különösen a negyvenes és ötvenes években ő volt a fiatal sőt már a középkor felé hajló irónemzedék francianyelvmostere. Velük benső barátságban volt, társas összejöveteleikben részt vett. Személyes ismeretségben és barátságban állott Petőfi Sandorral is, kit szintén ő tanított meg a francia nyelvre, Petőfi kivül még tanítványai voltak: Vörösmarty M. Csengery A. Horváth B. Lechner, Daranyi I. Lang L. Beöthy Alg. Nemenyi A. Bohus, Hampel J. Szalay I. Samassa A. stb. A főrangú nemesi s művelt osztályokból vagy 12 Bethlen gróf, Jeszenák báró, Festetics gróf, Dégenfeld gróf, Odessalchy herceg Nyáry báró, Waldeck, és Lázár grófok, Majthényi báró, Teleky gróf Kray gróf, Károlyi gróf, Bötvös báró Széchenyi gróf Lónyay gróf Lipay báró, Somssich gróf, Földváry Kubinyi Kenessey, Végh Bittó Botka, Satkózy, Rohonczy, Trefort, Liptay Domanovszky Ajkay Székacs stb. — A szabadságharcban személyesen részt vett s Kossuth bizalmas emberei közé tartozott.

*** Vonat elgázolás.** A Derecske felé berobogó vonat az éjjel 10 1/2 órakor 2 ószl beközött lovat gázolt el. A vasút igazgatósága az esetet feljelentette a főkapitányságnál, hogy az elgázolt lovak tulajdonosát puhatolják ki.

*** Ismét öngyilkosság.** Napról-napra szaporodik száma, akik — leszámolva magukkal és az étellel — saját kezükkel dobják el azt a drága adományt, amit csak Istennek van jóra adni s elvenni. E nap folyzán is egy ily meggondolatlan tettről kaptunk hírt. — A S i m o n f f y Imre polgár nester házában lakó Dr. S z a l a y Béla orvosnál szolgálatban álló B e r t a l a n Julia cselédeány reggel 5 órakor, kezében kis csomaggal (valószínűleg elkészített méreg az volt benne) elment hazulról. A háziak — gondolva, hogy valamely megbízatásban jár él — nem sejtettek semmi rosszat. Azonban úgy fél 6 óra körül a házban lakó Ladányi Zsigmond (katonai tartalék szolgálaton levő) hivatalszolgálatos tisztogatván szobájának egyik ablakát, a virágcserepek közt egy kis levélkét talált — Bertalan Juliától írva. Engedelmet kér benne Ladányinétől, hogy ha netalán megsértette volna s kéri, hogy adja át tiszteletét Ladányi bácsinak s bocsássanak meg neki, mert már „letűnt az életem.” Ugyanekkor a vele egy szolgálatban levő nővére is talált két levelet, melyek közül az egyik édes anyjához, a másik pedig gazdájához volt czimezve. — Ezekből ugyancsak az világott ki, hogy a leány leakar számolni az étellel. Dr. Szalay Béla orvos, az eltűnt leány gazdájá mindhárom levelet magához vevé, azonnal a rendőrségre ment, hogy bejelentse s hogy a leányt

keressék fel s öngyilkosságát akadályozzák meg. A rendőrség azonnal keresésére indult, de még ez ideig nem találtak reá. Józsan lakó édes anyját értesítették, hogy gyermeke, kit az udvarban mindenké csak szerény, csendes, szorgalmas, igyekvő és pontos leánynak ismert saját kezével akarja életét kioltani.

*** Eltiltott szarvasmarha behozatal.** A földmívelési miniszter közzétette s sürögösen értesíti az összes törvényhatóságokat, hogy a nagyon elterjedt s ragadós száj és körömfajás miatt betiltotta a Bukovinából való szarvasmarhák behozatalát.

*** Uj autonomiai képviselő választás Debreczenben.** A bihari autonomiai kerületben amelyhez egész Bihar, Hajdu, és Szilágy megye világi katolikusai tartoznak B a t t h y á n y József elhalálása következtében új világi képviselőválasztás lesz. Az „Ujasiok” 30 §-a értelmében ugyanis ha valamelyik képviselő meghal, a szervező gyűlés, vagy at együtt nincsen, a hercegprímás új választás rendel el. Az új jelölt személyében még nem állapodott meg a központi bizottság, hiszük azonban, hogy ezúttal félre téve minden mellékleteket egyhangulag fog állást foglalni dr. H o v á n y i Gyula mellett, aki mellett Debreczen is egyhangulag szavazott s aki erre az állásra legalkalmasabb, úgy hogy a kath. érdekeknek valóságos nyeresége lesz, ha őt sikerül a debreczeni kerület világi autonomiai képviselőjéül megnyerni.

*** Villamos cső posta a fővárosban.** Nagyfontosságú tervre vonatkozólag folynak most tanácskozások a kereskedelmi miniszter és két magyar feltaláló, Takács Győző és Bubsu Alfred mérnökök között. Arról van szó, hogy a főváros helyi postaforgalmát elektromos csőpostával bonyolítsák le. A külföld több nagy városában van már ilyen pneumatikus posta, mely légnymásra van berendezve. — Ket magyarmérnök ezeltől 10 nappal betértesztelt a magyar királyi szabadalmi tanácsához egy találmányt, mely a csőposta villamos erővel való berendezését oldja meg. A szabadalmat, melyről szaktekintélyek nagy elismeréssel nyilatkoztak, a feltalálók bemutatták a kereskedelmi miniszternek, ki hajlandóságot mutat a nagyfontosságú újítás behozatala iránt. Az új intézmény előnye, hogy kevés munkacérot igényel, hogy a postalovakat, — melynek telepei valóságos emporiumai a járványos árat betegségeknek — fölöslegessé teszi. A kereskedelmi miniszter a vállalat finanszírozása nem vállalja el, hanem arra utalja a feltalálókat, hogy bízzák találmányukat vállalkozókat vállalkozókra, kiktől az állam a csőpostát egyelőre csak bérletbe venné. Ha a terv sikerül, az államkincstár időben és pénzben sokat fog megtakarítani.

*** Pályázat szolgabírórágra.** A dr. F o r r a y András lemondása folytán megüresedett szolgabírói állást már az e hónap megyei közgyűlésen be fogják tölteni választás útján. A pályázat annak rendje-módja szerint meg lett hirdetve s a pályázat e hó 20-án le is jár. Hanem ugylátszik nem nagyon sietnek a szolgabírói jelöltek a pályázattal, mert ez ideig még egyetlen pályázat sem érkezett be ez állásra.

*** Umberto Németországban.** A francia orosz ülekezés a harmas szövetség tagjait is arra bírta, hogy tüntessenek szövetségük erős és őszinte volta mellett. Vilmos császárnak magyarországi látogatása után Umberto olasz király megy el Németországba. A francia király rossz szemmel nézik ezt a látogatást és azt mondják, hogy Umbertonak titkos céljai vannak Franciaország ellen. Ezzel szemben Marchese Visconti Venosta olasz külügyminiszter a leghatározottabban kijelenti, hogy a franciák gyanúsítása alaptalan, mert Itália Franciaországgal a jó barátságot továbbra is folytatni óhajlja. Az olasz király látogatása nem aggraversziv jelenőségű és velejében nem egyéb, mint pusztá udvariasság. Mert ugyan a dolog, hogy II. Vilmos a német sászár hadgyakorlatokra meghívta Umbertót. Az olasz király már szeptember másodikán hagyta el nyaralóhelyét és külügyminiszterével Németországba vette útját.

*** A helyi vasút villamossá alakítása.** A debreczeni, aradi és nagyvárad közti vasutak részvényeit, mint a M. H. jelenti, egyik nagy vasutforgalmi részvénytársaság összevásárolta, hogy e városokban a hálózatokat kibővítsék, az üzem villamossá való átalakítását magának biztosítsa. Ugyanez a társaság építi a t e m e s v á r i villamos vasutat is amelyivel már jövő nyárig teljesen el is készül.

*** Uj vallastanár H.-Böszörményben.** A h. böszörményi gymn. igazgatótanácsa Pénteken gyűlést tartott a vallastanár választása ügyében s az egy-düi pályázó Bakóczy Endre okl. lelkészt, volt egyetemi hallgatót vallastanárná választotta.

*** Festészeti és rajztanfolyam nőknek.** P a l f y József helybeli állami főrealskolának ismert nevű tanára az új iskolai évben ismét megnyitja a nők részére azon rajz és festészeti tanfolyamot melyet már évek óta kiváló sikerrel vezetett a mely már évek óta kiváló sikerrel vezetett és a mely már eddig is a debreczeni társadalomnak számos előkelő hölgynek szerzett alapos ismereteket az olaj és aquarell festészet, valamint a festészet és a rajz különböző nemében. A tanfolyamban részt venni óhajtok felvilágosítást nyerhetnek Palfy József főrealskolai tanárnál az állami főrealskola épületében mindennap a délelőtti órákban.

*** A legnagyobb magyar szobra N.-Czenken.** Nagy Czenken Széchenyi szobor bizottság a szobor lelplezési ünnepélyére a városnak a következő meghívót küldötte: A nagy czenki Széchenyi szobor bizottság tisztelettel meghívja D e b r e c z e n s z. kir. város köztörvény hatósági bizottságát. Nagy-Czenk község által Sopronmegye segélyével Nagy-Czenken felállított S z e c h e y i István gróf emlék szobrának 1897 évi szept. hó 14-én d. e. 10 órakor megtartandó ünnepélyes leleplezésére. 1. 10 órakor ünnepi mise.

2. Kivonulás a templomból a szobor ele. 3. Hymnusz, elődj a helyb. tűzoltó enekkar. 4. Dr. B a á n Endre Sopronvármegy. alispánja üdv. beszéddel megnyitja az ünnepélyt. 5. Ünnepi beszéd, tartja dr. B a l i c s Lajos n. czenki plebanos. 6. — A szobor leleplezése s t r o b l a l a j o s szobrász művésze által. 7. A képviselők tudományos az egyéb társaságok küldötteinek beszédei és koszorúk letétele. 8. K a n t o r Aladar közigygyőző szob. biz. alelnök átadja a szobrot N. Czenk község birájanak. 9. Bene Imre Nagy Czenk bírja átveszi a szobrot a község nevében. 10. Szózat előadja a helybeli tűzoltó enekkar. 11. Délután 1 óra kor lakoma a gr. Széchenyi Béla kastélyban és a Nemzeti fogadó nagytermében. 12. Délután 4 órakor népünnep a szobor melletti ligetben.

*** Dalestélyek.** A debreczeni daleylet alig tert haza delvideki utjából, ujabb e-telyt rendez. Erre a következő meghívót küdöttek: Meghívó a debreczeni daleylet által 1897 évi szeptember hó 11-én, szombaton Mácsay Sándor karnagy vezetése és Racz Károly zenekara közreműködése mellett a „Nagy erdei vígadó”-ban tartandó zartkörű dal és zeneestélyére. Műsor: Barna kis lány Medgyesytől. Pusztá élet Zimaytól. Országos bordal Thern-től. Balatoni dalok Gaáltól. Minden este Ziegler-től, Rakóczy induló. Racz Károly zenekara kísérete mellett Hubertól. Belépti-dij személyenként 1 forint. Csafadjegy 3 személyre 2 forint. Kezdele este 8 és fél órakor. Egyleti alapító és partoló tagok szabadjegyeiknek felmutatása mellett a pénztárnál belépti jegyet nyernek stb. — A rákövetkező héten szept. 18-án az ácsifusás dalköre rendez tanczmulatságal egybe kötött dalestélyt a Margitfűrdőben, a következő műsorral. 1. Barna kis lány népdaleyveleg, Medgyesitől. 2. Thanyiechó. 3. Tarka madár, Kernertől. 4. Éjjeli dal, Schuberthől. 5. Minden este, népdaleyveleg, Ziegler-

tól. A zenét Kiss Béla jeles népzene-kara szolgáltatta. Partoló és alapítók jogait használhatják. Felülfizetők köszönettel fogadtak és birlapilag nyugtáztak. Belépti-díj személyenként 60 kr.

* **Lelkészválasztás.** Kunágota ev. ref. gyülekezete a napokban tartott ülésén egyhangúan elhatározta, hogy Szabó Béla kőrös-tarcsai ev. ref. helyettes-lelkészt meghívja lelkészül.

* **Isten hozott!** Már-már azt hittük, hogy meg sem jelensz az idén, de im családunk, itt vagy, megérkezél, ha kissé későn is... Egyik budapesti hírlapban olvassuk: Az eljlesztett cápa. F i u m é b ő l jelenti tudósítónk: A Baross kikötőben macskázó hajók legénye ma idegrázó látványnak lett tanujává. A R a m i l l i e s angol admirálhajó egyik matróza a rendkívüli hőségben egy kis tengeri fürdővel akarta magát lehűteni. Társai figyelmeztették, hogy nem lesz tanácsos a szabad tengerben fürdöni, mert a minap egy hatalmas csapat lottak a kikötő felé olalkodni. A matróz nem hallgatott rájuk s a következő pillanatban már vígan uszált a tengerben. Egyszerre kétségbeesett kiáltás hallatszott. A cápa észrevette a matrózt és azonnal feléje uszott. A matróz rémületen tartott vissza az egyik csónak felé, nem messze utána a szörnyeteg. A Ramillies matrózai csónakba ugráltak s feléje eveztek, miközben már-már úgy látszott, hogy a szerencsétlen embert bekapja a cápa. Egyre kisebb lett kettejük közt a távolság. A matróz végre is összeszedte végső erejét s az utolsó pillanatban belevetette magát a csónakba. Ha csak egy kicsit késik, vége van. A cápa egyideig még utánuk uszott, de végre is a matrózok kiabálásától megriadva, visszafordult és Veglia felé eltűnt a tengerben.

* **A bejelentő hivatal ügyforgalma.** Debreczen városi rendőri bejelentő hivatalának augusztus havi forgalma a következő volt: Beérkezett 167 közgazdasági és 91 kihágási ügydarab. Kiadott 57 drb. cselédkönyv, 17 ideiglenes igazolvány és 19 igazolási jegy. Elintézték 15507 bejelentést míg felvilágosítás 3634 esetben adatot.

Közvilágításunk.

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen, aug. 28.

A közvilágítás ellátására meghirdetendő nyilvános versenytárgyalás feltételeinek megállapítására a tanács által kiküldött bizottság szombaton du 4 órakor tartotta második ülését a városházán S i m o n f f y Imre kir. tan. polgármester elnöke alatt. A bizottság több mint másfél óra hosszat tanácskozott s hogy mégsem jutott semminemű eredményre, hanem ott van, ahonnan kiindult: annak okát az alábbi tudósításból minden kétséget kizárólag meg lehet tudni. Epen ezért nem is foglalkoznánk is vele, ha magához a kitűnendő okhoz nem volna egy pár szavunk. Ez kényszerít rá, hogy mi magunk is kivonjuk az alábbi tudósítás lényegét.

Ez a lényeg nem más, mint az, hogy a főmérnök kijelentette, miszerint a tárgyat nem ismeri, annak megoldása tekintetében javaslatot nem adhat, az eddig történtekért a felelősséget el nem vállalja s ha a javaslatot megis tőle várják, a felelősséget ő rá akarják hárítani, kéri a tárgyalás elhalasztását. Ennek elhangzása után az egész gyűlés nem állt ki egyeből, mint illetékességi kérdések vitatásából s abból, hogy ki ne csináljon ezután semmit, Erthetetlen volna a dolog teljesen előtűnik, s talán el sem hionók, ha saját fülünkkel nem hallottuk volna, hogy egy hivatalnak felelős vezetője hazatervén szabadságaról atvegya helyettesítői a hivatalt s a napokon át nála hagyjon egy olyan sürgős és fontos ügyet, mint a közvilágítás kérdése a mely pedig egyenesen, mint helyettes főmérnöknek lett az illetőnek átadva. Ezt egyébként, mint szándékosságnak nem tekintjük.

Nevezetesen az adatokat azzal adta ki az aug. 20-iki ülés a h főmérnöknek, hogy az ügyet a szept. 4-iki ülésre teljesen előkészítve hozza

aktáit neki, mint előadónak úgy adta át mint a ki a mérnöki hivatalt az ülésen képviselték azok tehát az előadói tiszttel és kötelezettségekkel együtt szept. 1-től a főmérnököt illették, ki azt az aug. 28-iki ülés határozatának megfelelőleg szept. 4-ikére előkészítve azaz a főkapitány és főügyész közbejöttével feldolgozva lett volna köteles bemutatni.

E helyett azonban azt hallottuk, hogy a főmérnök az ügyet nem ismeri. Hogy az e miatt történt előadásból származó keseredelmoka a közönség előtt tisztán álljon. ezeket elmondani kötelességünknek tartottuk, mivel ma már bizonyos az, hogy a novemberi rendes közgyűlés az ügyben érdemlegesen nem dönthet.

* Az ülésről szóló tudósításunk a következő:

A városháza nagytermében hirdetett bizottsági ülést a szalmakalap kiállítás előkészületei folytán a mellette levő kis teremben tartották meg, melyen jelen voltak:

S i m o n f f y Imre kir. tan. polgármester elnöke alatt K o m l ó s s y Arthur főjegyző, A b r a h á m László t. főügyész, B o c z k ó Sámuel főkapitány, S t a h l G é z a főmérnök, V e c s e y Imre R o n c s i k Lajos Király Gyula tanácsnokok, S z a b ó Kálmán ker. és iparkamarai elnök, dr. K i r á l y Ferencz orsz. képviselő kamarai titkár, T i k o s Imre mérnök V a r g a Károly ifj. C s ó k a Sámuel aljegyzők.

Ki miért van itt?

Király Ferencz dr. kéri mi czimen hivattott ő meg?

K o m l ó s s y Arthur főjegyző feleli, hogy mint kamarai titkár s az ügy iránt érdeklődő biz. tagot hívták be K i r á l y Ferencz drt.

S t a h l G é z a kevésnek tartja a két meghívott biz. tag meghívását s indítványozza Z á d o r Lajos, M á r k Endre és B e k o n y i Samu biz. tagok behívását is.

A bizottság ezt elrendeli.

A főmérnök nem felelős.

S t a h l G é z a főmérnök jelenti, hogy ő még az ügy iratait nem tanulmányozhatta, kéri tehát azoknak a felolvasását, vagy az iratoknak részér- való kiadását kéri.

K o m l ó s s y Arthur főjegyző előadja, hogy az ő szabadsága szeptember 1-én kellett volna, hogy kezdődjék, azért ő az adatokat beterveztette a bizottság elé, amely azt kiadta a mérnöki hivatal a k k o r i vezetőjének, ő tehát arról nem tehet, ha azt a h. főmérnök Stahlnak át nem adta.

S z a b ó Kálmán kéri, hogy ne halasz- szák már a dolgot, hanem csináljanak már valamit, mert immár a második ülés van összehívva és november közel van.

S t a h l csak az eddigi munkálatok felelősségét akarja magáról elhárítani.

K i r á l y Ferencz egyáltalán nem tudja felfogni az olyan nyilatkozatot, mint a főmérnöké, mert ő neki, am nt hivatalát átvette tájékozódnia kellett volna a helyettese által végzett munkáról, ha eddig nem tette, mivel ez a bizottság azért van kiküldve, hogy a pályázatot kiírja s ezt anélkül is tehetjük, hogy a főjegyző által beszerzett nagyon be- eses adatoknak mélyebb tanulmányozásába fogdánk, elégnék tartja, ha a h. főmérnök jelentését meghallgatjuk.

S z a b ó Kálmán újabb felszólalása után a bizottság ezt elrendeli.

Más városok világítása.

T i k o s Imre felolvassa a főjegyzőnek a múlt ülésen tudomásul vett jelentését, amelybe a mérnöki hivatal. A főmérnök szabadság ideje szept. elsején letelt, s ő a közvilágítás aktáit még 4-én nem látta. Vajjon miért? Saját szavai szerint azért, mert az iktatóban nem látta. De hiszen nem az iktatót hanem a hivatalt kellett neki átvennie és pedig a helye- tesétől, aki, ha az átvett tőle főnöke meg- kísérti, bizonyára nem titkolta volna el, hogy az aug. 28-iki ülés a közvilágítás ügyét és

hez azóta annyi pótlás járult, hogy Szat- mar és Székesfehérvár is beküldték válaszu- kat a közvilágítás ügyében hozzájuk intézett kérdésekre.

A jelentés tartalma a következő:

Hol milyen világítás van?

A kibocsátott kérdőívek 122 városból érkeztek vissza.

Ezek közül 75 helyen még mindig pet- roleum terjeszti a világosságot, — többnyire házi kezelés mellett. De már 12 város a c e t y l e n v i l á g í t á s behozatala iránt tárgyal; — nevezetesen:

A. Kubin, Érsek-ujvár, Hatvan, Maros- vásárhely, M.-Tur, Mohács, Pápa, Tisza-Füred Tata-Tóváros, Zólyom, V e s z p r é m é s Versecz.

V i l l a m o s v i l á g í t á s iránt fol- yat tárgyalást ugyancsak 12 város és 1 fürdő u. m.:

B-Füred, Uj-Arad, Gyula, H.-Böszörmény Jászberény, Maros-Vásárhely, Nagy-Banya N. Rőcze, Orosháza, Torda, Zala-Egerszeg, Zólyom és Zombor.

V e g y e s e n g á z é s p e t r o l e u m v i l á g í t á s van három helyen: Baján, Nagy-Váradon, Szombathelyen.

G á z v i l á g í t á s van 12 városban még pedig:

Aradon, Baján, Győrben, Kassán, Mis- kolczon, Váradon, Nyitrán, Pozsonyban, Sei- meczbányán, Sopronban, Szegeden, Szomba- helyen.

Ezekon kívül gázzal világít Budapest, Székesfehérvár, — de ezek nem vála- szoltak.

V i l l a m é s g á z v i l á g í t á s van Aradon, Budapeston, Temesvárott, Szegeden.

Adatok tizennégy olyan városból és egy fürdőből érkezett, ahol villamos világítás van: Ezek: Csáktornya, Eger, Igló, Karánsebes, Kecskemét, Herkules-fürdő, N.-Becserek, Nyi- regyháza, Rozsnyó, Sátoralja-Ujhely, Temes- vár, Szolnok és Zenta.

V illamos világítás van még Budapesten és Nagy-Kanisán.

A gázvilágításra berendezett városok kö- zül villamos világítás behozatala iránt tárgyal: Pozsony, Szombathely és Sopron.

A villamos világítást teljesen kielégítő- nek jelentette 15 város és 1 fürdő. Egyedül Eger panaszodik, aminek oka a csekély áram-erősség és az izzó testek tul- ságos kihasználása.

A világítási árak.

a) Gázvilágításnál.

A beérkezett jelentésekből az tűnik ki; hogy a légszesz ára közvilágításnál $0.78/1000$ vagy $73/100$ krtól $1 1/2$ krig váltakozik óránként — Magánosoknak pedig 13—19 krba kerül.

Részletezve az adatokat a következő eredményt kapjuk:

Aradon: egy lámpáért óránként $1 1/10$ krajczár.

Baján: közvilágítás óránként $1 1/10$ kr. magán fogyasztás kb. méterenként 19 kr. köy intézetek száma 17 kr.

Győrben: közvilágítás kb. méterenként 13 kr. városi épületekben $13 1/2$ kr. magáno- soknál 15 kr. ipari célokra és fűtésre pedig 13 kr.

Kassán: a közvilágítás évenként 16—18 ezer forintba kerül.

Miskolczon: 310 légszeszlángért 1896-ban a város 10480 frtot fizetett. Egy utcái lán- gért 5 angol köbláb fogyasztást számítva, óránként $1 1/2$ kr. magán fogyasztás 2 kr.

Nagyváradon: egy utcái lán g óránként 2-25 kr. 1 kb. m. Közvilágításnál $15 3/4$ kr. magánosoknak $17 1/2$ kr.

Nyitrán: közvilágítás óránként $1 1/2$ kr., magánosoknak kbmként 14—15 kr.

Pozsonyban: (házi kezelésben) a város részére előállítási költségen; magánosoknak 13 kr., nagyobb fogyasztóknak $10 1/2$ penged- mény.

Selmeczbányán: egy utcái lán g órán- ként $34/100$ kr.

Szegeden: közvilágításnál óránként $1 1/10$

kr., 2500 óra évi fogyasztáson felül $1\frac{25}{100}$ kr. magánfogyasztásnál $12\frac{1}{2}$ kr. Sopronban: (házi kezelésben) közvilágításnál egy láng $0\frac{750}{100}$ kr., magánosoknak $1\frac{1}{10}$ kr.

Szombathelyen: közvilágítás óránként $1\frac{1}{2}$ kr., magánosoknak 2 kr. Temesvárott: magánfogyasztásnál kbm.-ként 13-18 kr. Ipari célokra 11 kr.

b) Villamos világításnál.

Az árak egy 16 normal gyertya erejű izzó lángnál közvilágítás részére $\frac{9}{10}$ krtól $3\frac{1}{2}$ krig, magánfogyasztás részére $1\frac{75}{100}$ krtól $2\frac{1}{2}$ -ig, sőt 3 és Szegeden $3\frac{1}{4}$ -ig változnak.

Városoknál az árak a következők: Csáktornyan: közvilágítás évenként 2928 ftba kerül; magánvilágítás lángonként 1 kr., városi épületekben 40% engedmény.

Egerben: 3 kr. Igón: $1\frac{3}{10}$ — $1\frac{6}{10}$ kr. Magánosoknak pótlásban 1 egy láng egy évre 10 ft.

Karánsebesen: magánosoknak $1\frac{8}{10}$ kr. vendéglőkben $1\frac{25}{100}$ kr.

Késmárkon: 134 izzó utcai láng egész évre 1700 ft. Kis-Várdán: közvilágítás 1 kr., magánosoknak 2 kr.

Máté-Szalkán: köz és magánfogyasztásnál $1\frac{1}{10}$ kr.

Herkulesfürdőn: állami kezelésben önköltség évente 6500 ft magánosoknak egy évre lángonként 13 ft 50 kr.

Nagy-Becskeken: közvilágítás kerül 1200 ftba, magánosoknak 1 drb 50 Wattos láng $1\frac{1}{2}$ kr.

Nyiregyháza: közvilágítás költsége egy egész évre 5000 ft. Magánosoknak $2\frac{1}{2}$ kr egy láng óránként.

Rozsnyón: közvilágítás egy évre lángonként 10 ft, magánosoknak óránként 2 kr., nagyobbfogyasztásnál $1\frac{1}{2}$ kr.

S. A. Újhelyen: közvilágításnál 1 izzó láng $\frac{9}{10}$ kr, magánosoknak $2\frac{1}{10}$ kr.

Temesvárott (házi kezelésben). A telep megváltása 200.000 ftba került 80 izzó láng és 9 iv lámpa évente 30000 ft.

Közvilágítás óránként $1\frac{45}{100}$, magánvilágítás $1\frac{81}{100}$ kr. Nagyobb fogyasztásnál 20% engedmény.

Szolnokon: 300 izzó és 4 iv lámpa évente 6000 ft. Közvilágításnál 1-2 krtól 50% engedmény. Magánfogyasztásnál 1-75 kr. lángonként.

Zentán: 400 izzó és 2 iv lámpa van, mely 9120 ftba kerül évente. Magánosoknak egy láng $\frac{99}{100}$ kr.

c) Acetylen.

Tata: Lángonként és óránként 1 kr.

Azon szerződési javaslat szerint, amelyet a multkor közgyűlés elé terjesztett a tanács, Debreczenben 1898-tól fogva a közvilágításnál a légszuszítóról 0-8 krtól 50% engedmény. Magánfogyasztásnál pedig köbméterenként 15 krtba kerülne s ez időszakonként leszalana 12, sőt a fogyasztás növekedése arányában egész 10 krig.

Világítási czégek.

A főjozgyzó jelentésében felsorolja végül azokat a vállalatokat, czégeket és r. társaságokat, amelyeket a nyilvános versenytárgyalásnál pályázatra lehet felhívni.

Villamos világítás berendezésével és elátásával foglalkozó czég Budapesten és a külföldön van 8, vidéken 9.

Gázvilágítással foglalkozó r. társaság pedig 13 van.

Szabó Kálmán kéri az elnököt, kérje fel a sajtót, hogy a most hallottakat ne közölje.

Stahli Géza és Ábraháms felvilágosítják Szabót, hogy máris megtörtént, hogy a lapok közölték a fenti adatokat, de ha a bizottság ki nem adná js, ezt a lapok magán uton megszereshetik.

Komlóssy Arthur a pályázati feltételek javaslatának felolvasása előtt kéri a közgyűlési határozat felolvasását s ez aztán felfog világosítani bennünket a teendőkről s ez az, hogy szerezzük meg a városnak a

legolcsóbb és legjobb világítást s a vállalkozó dolga, hogy miféle részleteket ajánl, s tehát a legrövidebb szüvegezésű feltételeket óhajtja, a többiek majd a jelentkezőknek rendelkezésére bocsátja a mérnöki hivatal.

Stahli Géza ezzel szemben a pályázati program megállapítását megállapítani és kihirdetni szükségesnek tartja, mert az általános elveket meg nem állapítva, nem hozhatunk igazságos ítéletet pl. mely és hány utcában rakarunk világítani, ha kombinatív világításra kezdünk be, mely utcákon lesz gáz, melyeken izzó s melyeken iv villam lámpa s melyeken alsó és felső vezeték stb.

Ábraháms László a főmérnök indítványát fogadja el, Boczkó Sámuel színtén.

Tikos Imre jelenti, hogy ő kidolgozott ugyan ilyen tervet, de mivel e tekintetben ő neki szabad keze nem volt, s bizottság kiküldésé kéri, mely minden tekintetben megállapítaná a részleteket.

Király Ferencz kéri a h. főmérnök javaslatának felolvasását.

Komlóssy Arthur kijelenti, hogy az ő intenciója szintén nem volt az, hogy a részletekbe ne bocsátkozzunk, csak a nyilvános hirdetésnybe nem akarja betenni.

Ábraháms a nyilvános hirdetményt sem tartja a részletek megállapítása nélkül elfogadhatónak.

Tikos Imre felolvassa a pályázati hirdetmény tervezetét. Az egyik szorososan a közgyűlési határozathoz ragaszkodik és a részleteket egyáltalán nem hozza nyilvánosságra, míg a másik abba is belebocsátkozik.

Király Ferencz nem kíván mélyen belebocsátkozni a felolvasott hirdetmény tervezet ellen felhozható kifogások bonczolgatásába, azonban hangsulyozza, hogy azt egy általános program megállapítása nélkül meghirdetni nem lehet. A program megállapítására tehát egy négyes bizottságot javasol és pedig a főmérnök, főjozgyzó, főjozgyzó és Szabó Kálmán tagokból.

Komlóssy Arthur felelve, hogy a jövő héten kezdődik szabadságideje s azt a városon kívül akarja tölteni, kéri nevét a vegyes bizottság megalakításánál a kombinációból kihagyni.

A bizottság a főjozgyzó helyett Boczkó Sámuel főkapitányt választja a Király Ferencz által javasoltak mellé a feltételeket előkészítő bizottságba, melynek aztán az iratokat azzal adja ki, hogy oly időben terjessze azokat vissza jelentés kapcsán, hogy a pályázat a jövő hó elején meghirdethető legyen.

Ezzel az ülés $\frac{1}{2}$ órákor véget ért.

CSARNOK.

A jövő reménye.

(Életkép a szabadságharc idejéből.)

Írta: Somodi József. 9.

A hűséges hitestársnak lecsillapulván mérges, nagy, fekete szemét férjére szögezte. S visszaterve férje ura beszédére. — a ki őt a honvédek győzelme felől, sok örvendetes hírrel akarta meglepni — egész lelkesülten kérde:

— Mondd csak édes apukám! Hát mit hallottál?

— Azt, hogy a vitéz honvédsereg egymásután pákolja a németet.

— Bár csak a jó Isten, győzelemre is vezetné őket!

— Megl-sz... meglesz, — mondja a meggyőződés erős hangján Magyar Tamás. Bizonyosan meglesz.

— Hiszen?

— Hogyan! Mikor olyan szent eszme mint a hazának függetlensége, szabadság- lelkesíté az emberek! Lehetetlen, hogy czelt ne érjék! Lehetetlen, hogy ne győzzünk!

Már többször beszélt. Szíve alatt csirizelése mellett is — ott lappangott a hazaszeretetlenek oldhatlan Veszta tüze.

— Mintha csak proféta szólana: olyan szépen beszélsz.

— Ne mondd.
— De hiszen sokan is tanulhatnának tőled.

— Talán eszmákat reperálni?!

— Dehogy.

— Hát mit?

— Azt, hogy kell a feleséget igazán szeretni.

— Arra a papok tanítják az embert.

— No, meg mást is.

— Talán a bölcső ringatást?

— Látom, hogy sohase hagysz fel a tréfával. Pedig én komolyan beszélek.

— Hatha örömed telik benne — kivele!

— Mondom, hogy tőled sok ember tanulhatna. Lám a kántor ur, ha ide jön, alig tud valami okosat a dologhoz szólni. Hallgat, mint a sült hal.

— Ugyis mondják azt, hogy a bölcs hallgat!

— Hallgat ám a kántor uram, mert nem ért a dologhoz, a politikához.

— Annál jobban ért, az iskolai gyermekek kiporolásához, meg a boros pohár felhajtogatásához.

— Lam a kovács: Szikra János; vagy a takács: Holló Gergely is tőled kér veleményt a haza sorsára nézve.

— Kenyeret szeretnék én nekik adni nem jó tanácsot. De hát nekünk is szükségem van.

— A jó Isten, bizony nagyon is megáldotta őket. Az egyiknek nyolcz, a másiknak tíz élő gyermeke van.

— A kik közül három, tudom, hogy vitézül is harcolt most honvéd pajtásaival.

Hogy az apa a honvédek emlégette: nagy visítások között a kis Tamáska is fölébredt álmából. Talán torkának sirasával akarta kifejezni örömét a honvédek vitézsége fölött?!

Az anya sietett kis fiát ölbe venni, dédelgetni. Mire a kis Tamáska, — abba hagyva a sirást — mosolyra nyitotta piczi száját; a minék bizonyára Timár Rozália örült legjobban.

A feleség. — miután a kis ingó-bingó virág, az édes anyai szerető szíven, olyan édesen pihent — ismét visszatért férjének dicseretéhez.

— A városban, s a környékén — jól tudod — csak úgy hinak, hogy a politikuss csizmadia.

— Jobban örülnék én annak, ha a csizmadia javításával az emberek meg volnának elégedve

— Azonban nemcsak én mondom, de sok embertől is hallottam már, hogy valóban, nagy eszed van teneked, hűséges párom.

— Az ur Isten az én koponyámba is rendelt ám agyvelőt.

— Még pedig mennyit!

És a m-nyecske, mintha meg akarta volna jutalmazni a nagy okosságért: gömbölyű karjaival átölelte férje nyakát; s egy pár hatalmas csókot nyomott a férjének borotváltán, tüskés arcára.

Folyt. köv.

Nyilt-tér.

Köztudomásul.

Kötelességemnek ismerem a t. cz. közönséggel tudatni, hogy a mohai Ágnes forrás nemcsak kell-mes asztali vízzel vegyítve, de főleg a gyomor tulsávanyságát és égését, nemkülönben a vese és geze fájdalmait kitűnő gyógyyszer gyanant 16 év óta hasznalom, s annyira nekitaloztettem ezemről, hogy nélküte alig 1-2 napig lehetek. — Mindenkinék tiszta lelkiismerettel ajánlom a mohai Ágnes vizet a fentemlített bántalmaknál.

Unter-Premstetten (Sájerország) 1895. aug. 16.

Galánthai Fekete Gábor,
világi áldozó pap, mint magánzó.

Magasabb nőnevelőintézet.

A Horváth-féle nőgymnásiumban, valamint a hozzácsatolt

elemi- és ipar-

iskolában

a beiratkozások aug. 19-én kezdődtek meg az intézet helyiségében:

B U D A P E S T

József-körut 19. szám.

Palugyai Aszszú

a legkedveltebb

csemegebor.

Minden jobb üzletben kapható.

Árjegyzékkel **bor, cognac** és **champagnerről** szívesen szolgál a

Palugyai és Társa

bornagykereskedő cég

Budafok.

Igen esinos kötésü

mindenféle üzleti könyvek

olesón kaphatók

HOFFMANN és TÁRSA könyvnyomdájában

Debreczen, a főpostával szemben.

A

Közgazdasági Bank Részvény-Társaság

DEBRECZENBEN (Tisza-palota)

felvette ügykörébe

a jelzálog-kölcsön üzletet

és azon kedvező helyzetben van, hogy **törlesztési** és egyszerű **visszafizetési kölcsönöket igen jutányos feltételek mellett** nyújthat.

Felhívjuk tehát szíves figyelmét mindazoknak, kik **olcsó jelzálog-kölcsönt** felvenni, vagy régi **nagyobb kamatozású tartozást** convertálni szándékoznak, kérvén, hogy erre vonatkozólag intézetünket felkeresni sziveskedjenek.

Részletes felvilágosítások és utasítások kívánatra azonnal küldetnek.

Közgazdasági Bank Részvény-Társaság

Debreczen (Tisza palota.)

SZOTYORI NAGY KÁROLY

MAGÁN

ZENE-AKADÉMIAJA

DEBRECZEN, Teleki-utca 2175. sz. Telefon 230. sz.

Tanszakok: (az elemi oktatástól a legmagasabb művészi kiképezésig fiú és leány gyermekek s felnőttek számára)

Zongora, ének, hegedű, gordonka, orgona, zeneelmélet és kamarazene.

Tanárok: (Az orsz. magyar kir. zeneakadémiát végzett okleveles tanárok) Szotyori Nagy Károly igazgató zeneművész.

P. Nagy Zoltán tanár, Tóth Árpád tanár, **Friedmann Samu** tanár.

Felügyelő: Szotyori Nagy Károlyné Csilléry Gizella.

Oktatás: Az orsz. magyar kir. zeneakadémia tanterve alapján történik.

Tanfolyamok: **Előkészítő (osztály):** (Zenei dedó 7-8 éves gyermekek számára.)

Alsó osztály: (Kezdők számára) Két évfolyam.

Középső osztály: (Haladók számára) Három évfolyam.

Kiművelési osztály: Három évfolyam.

Karének osztály: külön a *növendékek* és külön *ur-hölgyek* számára.

Egyes osztályokba a növendékek *korlátozott* számban vétetnek fel.

A tanórák a többi iskolák óráihoz lesznek alkalmazva.

A szülők minden esetben értesítetnek gyermekeikről.

Beiratási díj, tandíj és egyebekről bővebben a tájékoztató szolgál.

Beiratások tartatnak d. e. 9-től 1-ig és d. u. 3-tól 6-ig.

Az iskolai év szeptember 11-én nyitattik meg.

Felvilágosításokkal és tájékoztatóval szívesen szolgál az igazgató.

Debreczen, 1897. Augusztus hó.

Szotyori Nagy Károly,

igazgató

Telefon 230. sz.

Teleki-utca 2175. sz.